

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Egész évre. 12 kor. | Félévre 6 kor.
Háromnegyed évre 9 „ | Negyedre 3 „

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., kerület Akácfa-utca 7-ik szám.

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Reformok.

Olyan a mi korunk, mint az egy-szeri paraszt csizmája: Amikor megtalpaltatta, látta, hogy a bizony fi-tyinget sem ér, ha meg nem fejelteti. Hát legyen uj fej az uj talphoz! Mikor ez is elkészült, ötlük a szemébe, hogy bizony, a szára is olyan, mint a rosta: csupa lyuk, törés; hiába talpalás, fejelés, ki-be kortyog azon a nádi viz. Ha már így van — sóhajtott föl — legyen uj a szára is!

Rozoga, toldott-foldott a társadalom és az állam csikorgó szekere, s hiába tatarozzuk, nyomban tovább porlad, reped korhadt fája.

Sürgetjük a reformokat, s mikor elénk állnak velük a mestereik, sa-vanyu képet vágunk hozzájuk; mert be kell látnunk, hogy azok, nem használnak, még jó, ha nem ártnak.

Igy vagyunk ipartörvényeink, az adók s a közhivatali fizetések reformjáról.

Ujnak uj pepecselés közintézményeink fakó bordázatára, de javulást nem szerezhettek a vén, repedt csontoknak.

Nem a bábák és orvosok jó igyekezetén mulik, hanem a beteg állapotán a gyógyulás elmaradása.

S mint a gyógyulását hiába váró, türelmetlen beteg szidja az orvosokat, vádolja környezetét, szidja az Istent, azonképpen szidjuk, vádoljuk, gyanusítjuk mi is a reformok készítőit; pedig hát egyszerű az egész: nincs az az orvosi praktika, mely a törött csontot ha, mindjárt összeforrasztja is — töretlenné varázsolná.

Közéletünkben is hiába támad isteni ész, erő és akarat, nem támadhat oly csodatevő hatalom, amely a mi állami és társadalmi institúcióink

összemarczangolt testét éppé gyúrhatná.

Ilyent ép észszel nem kívánhatunk s ilyesmivel becsületes szándéku emberek egymást nem áltathatják.

Ki kell mondanunk a nagy, igaz szót, ezt: rajtunk nem segíthetnek tatarozó reformok, csak egy szabaddíhat meg a nyomortól és a pusztulástól, a teljes megújulás!

Uj vér, uj bordázat kell a magyar állam és a társadalom testébe.

Át kell gyurnunk ezt a megviselt testet, hogy megifjodjék, s ellenállóvá váljék szemben a jövő évezer megpróbáltatásaival.

Ehez a munkához kellenek mélyre látó, providenciális államférfiak, a milyeneknek, hála Isten, nem vagyunk hiányában. Ámde ezeknél is nagyobb szükségünk van felvilágosult, az ország és a nemzet helyzetét megértő népre, amely nem abban keresi és találja politikai hivatottságát, hogy panaszokat és követeléseket zagyváljon össze, asszonyos gyanusításokkal izgassa magát; hanem okos észszel mérlegelje, mit lehet, mi előbbrevaló, s fokozatosan, lassu, de szívós munkával miként segíthetjük elő nemzetünk jobblétének, jövődő nagyságának kiépítését.

Jól mondják, hogy veszedelmes időket élünk; ám ebből a veszedelemből nem a lárma, nem az áltató jelszavak gyártása menthet meg, hanem az, amit először szoktunk venni, s nem egyszer meg is mentett bennünket nehéz időkben, a magyar józan ész.

Ezt a józan eszünket vegyük most is, s ezzel vizsgáljuk a fölmerült, s fölmerülő reformokat. Ne várjunk ezektől a reformoktól mindent, még csak sokat se; mert a minden is, meg a sok is csak egy föltétel mel-

lett következhetik el ránk, s ez a föltétel hazánk függetlensége.

Ezen kell dolgoznunk érett észszel, magyar észszel, józanon. Semmit sem szabad a pillanatnyi látszat, az egyéni érdek szempontjából mérlegelnünk; hanem mindent abból a nagy végeznélnek a horizontjából.

Minden legkisebb reformnál, minden toldás-foldásnál, így az ipartörvény revíziójánál is ez a nagy cél lebegjen a szemünk előtt.

Ebben járjanak elől jó példával vendéglőseink, akik már nem egy izben adták jelét annak, hogy hazánk iparosainak legintelligensebb, leggondolkodóbb elemét képezik.

Rendelet az italmérsi illetékről. Mint a „Magyar Kereskedők Lapja“ jelenti az italmérsi illeték kivetéséhez szükséges forgalmi adatok gyűjtése tárgyában a pénzügyminiszter 1908. — 30,211. szám alatt a következő körrendeletet adta ki:

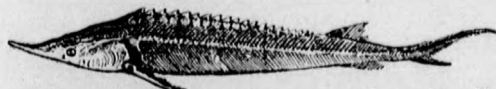
„Az állami italmérsi jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-c. végrehajtása iránt kiadott utasítás 17. §-a értelmében, az italmérsi illeték időszaki kivetéséhez szükséges forgalmi adatok minden harmadik évben és pedig az illeték három évi kivetését megelőző év június hó 30-ig bezárólag számitandó egy évi időszakról gyűjtendő és irandók össze. Minthogy az italmérsi illetékek legközelebb, vagyis az 1909—1911. évekre eszközölendő kivetéséhez szükséges forgalmi adatok ezek szerint az 1907. évi július hó 1-től 1908. évi június 30-ig terjedő egy évi időszakról gyűjtendő és irandók össze, utasítom a kir. pénzügyigazgatóságot, hogy a pénzügyorséget a szóban forgó munkálatok pontos és gyors felvételére, illetőleg befejezésére utasítsák és az ebbeli munkálatoknak pontos eszközölését ellenőrizték, mert az italmérsi részéről általános a panasz, hogy az összeírás adatai, nem a tényleges forgalmi adatokat tartalmazták; már pedig az italmérsi illeték törvény-szerű, arányos és igazságos kivetése szempontjából pontos és helyes adatokra van szükség A sör és égetett szesz italok forgalmára vonatkozó adatok mikénti gyűjtésére nézve a végrehajtási utasítás 17. §-a kellő utmutatást nyújt, míg a boritaladó tárgyaira vonatkozó adatok az italmérsi illeték kivetésének céljaira is általános véve azokból az adatgyűjtési és összeírás munkálatokból merítendő, melyek a borital és huslogyasztási adók közzétételének biztosításának céljaira készíttetnek.“

E körrendelettel kapcsolatban megjegyezzük, hogy az italmérsi illeték ellen

Fanda Ágoston és Zimmer Péter utóda ZIMMER FERENCZ halászmester

BUDAPEST, főútlelet Központi vásárcsarnok, telefon: 61—24. Fiókútlelet V., József-tér 4. szám, telefon: 62—39.

Az **egyedüli** halkereskedő cég mely az uri háztartásban és az előkelő éttermekben szükséges **összes** édesvízi és tengeri halfajokat **átfüldőn** raktáron tartja.

Humár, pisztráng, osztriga, rajn-ilazacz, langoust.

az italméréssel foglalkozók részéről felmerült és a pénzügyminiszteri rendeletben is jelzett panaszok annál nagyobb figyelmet érdemelnek, mert az italmérési illeték három évi érvénnyel vették ki, továbbá hogy ezek a sérelmek jó részben elkerülhetők, ha a községi előljáróságok élnek azzal a joggal, amelyet részükre a törvény biztosít. Ugyanis az 1899. évi XXV. t.-cz. 17. §-a világosan rendel, hogy a pénzügyigazgatóságok az italmérési illetéket csak a községi előljáróság meghallgatása után vehetik ki, a törvény végrehajtása iránt kiadott utasítás 17. §-a pedig szabatosan körülírja, hogy a községi előljáróságok meghallgatása mi módon és mily időben történjék. A most idézett szabály szerint a községi előljárók felvilágosító és javaslattevő közrehatásukat már az italmérési illeték kivételének alapul szolgáló forgalmi adatok készítésénél érvényesíthetik. Ugyanis a pénzügyi biztos köteles a forgalmi adatokat tartalmazó egyéni összeírásai jegyzékeket a községi előljáróságnak augusztus hó végéig megküldeni, s ez a megküldött jegyzékeket 8 napi közzemlére kiteszi, egyúttal felhívja (hirdetmény vagy dobszó útján) az érdekelteket, valamint az ipartársulatot, vagy kereskedelmi testületet, hogy észrevételeiket az előljáróságnál nyújtsák be. Az összeírásai jegyzékeket a beadott észrevételekkel együtt szeptember hó végéig küldendő vissza, s ekkor az előljáróságnak nemcsak joga, de kötelessége is nyilatkozni, hogy a forgalmi adatok helyessége ellen van-e és milyen észrevétele és javaslatot tenni az iránt, hogy az egyes italmérési üzleteket a valóságos viszonylagos üzleti forgalom terjedelméhez képest az italmérési illeték melyik osztályába véli sorozandóknak? E határozmányok betartása mellett a községi előljáróságoknak a helyi viszonyok ismeretén alapuló nyilatkozatai érvényesülhetnek, s ezáltal a fenforgó sérelmek száma bizonyára le fog apadni.

Kommer Ferencz javaslata.

(Beterjesztett és egyhangulag elfogadott a debreceni kongresszus által.)

Tisztelt közgyűlés!

Az ipar gyakorlásáról, valamint az ipari és kereskedelmi alkalmazottak védelméről szóló törvényjavaslat előadói-tervezete fekszik előttünk.

Közlöttem velünk a tervezet, hogy megismerjük és hozzáfűzzük, saját véleményünket. Amidőn eleget teszek annak a megfontolásra az én érdemtelen személyemet jellemezte ki, már előzetesen szűkségesnek tartom annak kijelentését, hogy én, a hivatásunkat úgy éreztem át, úgy fogom fel, hogy azt akkor fogják becsületesen, és talán sikeresen teljesíteni, ha vélemény-adásunkban őszinték leszünk!

Tisztelt Uraim! Karunknak számtalan súlyos baja és sérelme van! Ézerszer felpanaszoltuk és kértük orvoslásukat!

Kérésünket nem hallgatták, bajainkat nem értették, ott vagyunk ma is, hogy a legjogosabb, legméltányosabb kívánságaink nem teljesedtek!

De hitem és meggyőződése, hogy soha, alkalmasabb időpont kívánságainkra el nem érkezett, mint ez a mai nap, amikor alkalmunk van véleményünket, egy küszöbön álló törvény tervezetéhez fűzünk, és amikor egyfelől ezen véleményünknek ellenállhatatlan súlyt ad a kartársi összetartásnak e közgyűlésen megnyilatkozó egysége, imponáns ereje és másfelől lelkes bennünket az a tudat, hogy megkérdet-

tünk, tehát meg is foguk hallgattatni. Ezért kell őszintéknek lennünk!

I.

Átérve a törvényjavaslat szövegére, és annak első címére: az iparüzésre; ebben a czimben találjuk legsúlyosabb sérelmünket.

Hogy röviden rátérjek a dologra: az új törvény sem sorolja iparunkat a képesítéshez kötött iparok közé. Hogy ez mit jelent, azt hiszem nem szükséges bővebben fejtegetni. Önök, tisztelt uraim, jobban tudják, mint én, hogy ezért évtizedek óta küzdünk, mert egy ilyen értelmű szabályozáshoz kapcsolunk azon reményünket, hogy iparunkat arra a nivóra leszünk képesek emelni, melyre ugyi belső erejénél, mint magán és közgazdasági jelentőségénél fogva jussa van. És ime, az új törvény első címe, a legfájdalmasabb csalódást tartogatja számunkra! Ha szabad figyelmüket igénybe vennem, vessünk egy rövid pillantást a törvénynek ezen fontos helyére.

A törvénytervezet 17. §. akép adja a képesítéshez kötött ipar fogalmát, hogy «aki olyan ipart szándékozik üzni, mely kézműves jellegénél fogva, vagy az azzal járó munka természeténél fogva, rendszerint csak hosszabb gyakorlás útján sajátítható el»

A 18. §. pedig felsorolja azokat az iparokat, melyeknek gyakorlásához a képesítést előzetesen ki kell mutatni. Találomra, ragadjunk ki egy párat ezek közül az iparok közül.

Tehát képesítéshez van kötve, a fehérnemű tisztító, kaptafakészítő, kályha-tisztító, kosárfonó, könyvkötő, köteles, kövező, a mázoló ipara, és képesítéshez van kötve a cukrász, a sütő, mézeskalácsos, viaszöntő, hentes és mészáros ipara.

Mi nem kicsinyeljük le a mások iparát, az általuk elért eredményeket nem irigyeljük, munkájukat le nem nézzük, hisz mi magunk is munkás-emberek vagyunk, — senki sem illehet bennünket ily váddal, — de felvetjük a következő kérdést!

Való-e csakugyan, hogy ezen imént felsorolt ipar-ágak természete, inkább megköveteli, hogy képesítéshez legyenek kötve, mint a mi iparágunk?

Való-e csakugyan, hogy akkora legyen a különbség a megkívánt szakképzettség tekintetében, ezen most felsorolt iparok és a mi iparunk között, hogy míg az előbbieket gyakorlása előtt, egy bizonyos képzettség igazolását kell hatósági vizsgálat tárgyává tenni, addig a mienket üzheti bárki?

Oly nagy-e a lényegbeli különbség, e különböző iparágak között, hogy indokolt legyen az állam hatalom dualisztikus eljárása: az egyik esetben, a jóságra és szakszerűsége árgus szemekkel őrködni, a másik esetben a szakszerűség ellenőrzése szempontjából, az egész ipart szabadjára, gazdátlanul hagyni!

E kérdéseket fel kell vetnünk, a nélkül, hogy a kicsinyesség vádjával volnánk illetetők, hiszen a lét-érdekeinkről van szó, és hangsúlyozzuk, a párhuzamba helyezett iparoktól nem akarunk elvenni semmit, hanem ellenkezőleg, az ő sorsukban akarunk osztozni!

És ha megfelelőnek e kérdésekre, ha azzal az elfogulatlan, érdemleges kritikával felelünk meg, amelyet a tervezet előszója az érdekeltségnek javasol, akkor ez a feleletünk csakis az lehet: hogy a vendéglős és szállodás iparnak ugyanaz, az elvitáztatlan joga van a képesítéshez kötéshez, mint a többi, ahhoz kötött iparnak.

Hogy még közelebről lássuk a dolgokat, — mert ezen a ponton elkerülhetetlen a részletekbe való behatolás, — vendéglős készítortákat, süteményeket, tésztákat, fagyallatot,

compótot, jameket, mézeskalácsot, kenyereket, kiflit, zsemlyét, azokat eladhatja a vendégeinek, vagy szállíthatja bárkinek, tarthat kirakatot . . . és megteheti mindezt akár a saját maga készítette, akár más által készített dolgokkal. Milyen tevékenységre nézve különbözik ezek után vendéglős, a cukrásztól, sütőtől, mézeskalácsostól?

De hogy folytassuk, a vendéglős vág disznót, szarvasmarhát, a nyers anyagot tranchirozza, feldolgozza, megőrzi, elárúsítja és ha akarja elárúsítja nyers állapotban is.

Miben különbözik tehát a hentesből, a mészárosból? Megmondjuk, abban, hogy ő egy személyben cukrász, sütő, mézeskalácsos, hentes, mészáros — de ezenkívül még szakács is, pinczegazdász is és még sok minden más egyéb is. Mindezt a rengeteg tevékenység, és sokoldalúság, amely a gazdasági élettel a legáthatottabb szerves összefüggésben van, melynek eredményes ellátásától függ, — hogy messze nem menjünk, — a polgárok egészsége, egész közéletünk jósága, az idegenforgalom fellendülése — úgy látszik nálunk ez is csak jelszó — mind ez a tevékenység ne igényelne szakképzettséget? avagy ez a szakképzettség nem becses az államnak? ugy, hogy ügyet sem vet rá?

Érdekes felemlíteni, hogy a tervezet 19. §. szerint «azok az iparok, melyeknél a végzendő munka természeténél fogva, a 18. §-ban megállapított, valamely iparág munkakörével azonos, szintén csak a képesítés előzetes kimutatása esetén folytathatók, még akkor is, ha az illető iparok, e jegyzékben felsorolva nincsenek.» Aki optimisztikusan bizik a törvények gyakorlati alkalmazásában, az, tán ujongva fog erre a szakaszra rámutatni, hogy ha nem is expressis verbis de a szakasz átfogoló értelménél fogva a vendéglős is ez alá tartozik.

Sajnos azonban, hogy ebben nagyon keveset lehet bízni. E szakasz hitem szerint a külön elnevezéssel nem bír, detail iparokat vagy, amelyek a felsoroltak között átmenetet képeznek, tartja szem előtt, de a vendéglős-ipart, amely nagyon is meghatározható és közismert ipar, mindenáron kifejezetten kell felemlíteni. És kell annyival inkább, mert ellenkező esetben a törvény összefoglaló és felsoroló rendelkezései között, egy kirívó abszurd ellentét fog maradni, amelynek azonban mi adjuk meg az árát.

Kivánalmunknak ennél fogva csakis kifejezett, törvényes rendelkezéssel lehet eleget tenni! Rámutatunk a kereskedelmi és iparkamarák határozataira, amelyek úgy szólván az ország minden részében magukévá tették ügyünket, így a debreceni kamara is, a pesti kamara is 1903. január 14-én tartott értekezletén mondotta ki, hogy kivánatosnak, de sőt szükségesnek tartja, hogy a vendéglősök és szállodások iparának gyakorlása, képesítéshez legyen kötve.

Rámutatunk az életre, melynek a sodra, iránya, a legbiztosabb vezető kell hogy legyen a törvényhozó fórum előtt. De nem az ötletek után induló, a való életet negligáló, hanem a jó, az okos törvényhozó előtt, a melyet áthat az a gondolat, hogy nem a viszonyoknak kell a törvényhez alkalmazkodniok, hanem megfordítva, az a jó törvény, amelyik az életviszonyokhoz alkalmazkodik.

Az írott betű holt malaszt marad; ha nem élet jelenségeinek megértése volt a diktálója vagy ami még rosszabb, belevág az elevenbe és pusztulást okoz. Nézzük tehát, milyen jelenségeket mutat az élet. Nemde, uraim, az a rendes eset, hogy aki képzett vendéglős akar lenni, ezt azzal kezdi, hogy — ezt a mesterséget megtanulja. És pedig, ha már mint ifju lép erre a pályára, megtanulja e mesterség elemeit mint iparostanoncz. Meg-

teszi ezt mindenki, a jómódu, kire talán egy már kész üzlet vár, saját érdekében, a szegénysorsu ezenfelül még muszájból is; tehát ez általános. És lehet mondani, hogy ez az általános uzus, azt az időt is fixirozta, a meddig ez a tanonczkodás tart: három évben. Ekkor rendszerint, mint 17 éves ifjú felszabadulván és megkapja tanonczbizonyítványát, elkezd segédeskedni és segédeskedik vagy addig, amíg nem önállósítja magát, vagy pedig, miután a böles természet különböző marokkal osztja adományait, élete fogytáig; — hogy igen sok esetben melyik jár jobban, arról lehetne vitatkozni.

Bennünket most az érdekel, hogy a tanulásnak ez a processzusa így kiképződött és hogy szigoruan betartatik. Mit mutat ez, igen tisztelt uraim?

A képzéshez kötött iparoknál előírta mindezt a törvény parancsszava. Nekünk Nem szól ez a parancs és mégis bátran merem kérdezni, van-e köztünk e teremben — pedig az ország minden részéből sokan vagyunk együtt — de akad-e köztünk csak egyetlen egy is, aki alkalmazottaitól a képzésnek ezen igazolását meg nem követelné?

Ugy-e bár megköveteljük ezt mindig. Megköveteljük nemcsak a saját érdekünkben, hanem maguk az alkalmazottak érdekében, akik tán — nem talán, egész biztosan — még szívósabban ragaszkodnak ehhez, mert különben azon veszélynek teszik ki magukat, hogy avatalanoknak a pályára tódulásával, ők, akik mást nem tanultak csak ezt, de ezt viszont tanulták, akkor ők, kenyérből lennének megfosztva.

Ime, minő perspektívát kap ez a mi ügyünk! Mikép domborodik ki, hogy alkalmazottaink érdeke mennyire egységes, egy, a mi saját érdekeinkkel és nem kell messze mennünk, már ma is többször bizonyítottuk, hogy ugyancsak ez az államanak is mennyire vezetése, becsületes érdeke!

Minő sajtáságos jelenség tárul itt a szemlélő elé! Ime, egy ipar, mely küzd és áldozatokat hoz, számtalanszor megfegyelmezi önsz érdekeit, hogy nivóját emelhesse; és ezzel szemben az állam, ahelyett hogy biztatva eléje sietne, közönyösen nézi vergődéseit.

Senki ne felelje a mi becsületes törekvésünkre azt, hogy zárt kaszt akarunk lenni. Zárt kaszt-e a czukrászok, sütők, hentesek testülete?

Hisz ott van a tervezet 24 szakasza! Ha valaki nem megy már ifjú korában e pályára, módjában áll, leteheti a mestervizsgát. Ott van a tervezet 42. szakasza:

»Aki valamely képzéshez kötött iparát kíván üzni, de a törvényben előírt képzést saját személyében kimutatni nem tudja, köteles olyan üzletvezetőt alkalmazni, aki az illető iparnak önálló üzésére, a törvény értelmében, a saját személyében képesítve van.«

Ki előtt zárnánk hát el ezek szerint a pályánkat? Ki se a képzést meg nem szerzte, se a mestervizsgát — tudjuk, hogy ezek milyen rendkívül nehezék (!) szoktak lenni — nem tudja letenni, sem üzletvezetőt nem képes állítani.

Nos, igen tisztelt uraim, valóban, ezekből az urakból nem kérünk. Se erkölcsi, se anyagi eszköz, se szakképzettség: ezek előtt le a sorompóval! — különben elnyel bennünket, tönkre teszi iparunkat.

II.

Térjünk át ezek után a törvény második címére, mely szól: az iparoktatásról. E cím-nél ismét egy sokat hangoztatott kívánságunk tolu emlékezetünkbe: a szakoktatás államosítása. A mai állapotokról ne sokat beszéljünk. Ma, igen tisztelt uraim, az az állapot, hogy mi — az állam előtt oly kevés

kegyben álló iparosok — magunkra vállaltuk egy tisztára állami kötelezettségnek, az oktatási kötelezettségnek a teljesítését és magunkra hagyatva megfélemlünk e kötelezettségnek a saját erőnkkel.

Messze vezetne ennek az állapotnak az okait kutatni. Egyik közel fekvő oka, hogy mi létkérdésnek tartjuk egy speciális szakiskola működését.

És itt ismét csak arra mutatunk rá, hogy mennyi képesítéshez kötött ipar van, mely beéri, hogy tanonczai csak az általános tanoncziskolát látogassák.

Ezzel szemben mi, a képzéshez nem kötöttek, belenyulunk a zsebünkbe, hogy fentartsunk egy olyan iskolát, amelynek tanrendje a mi iparunk fokozott és speciális igényeit kielégíteni képes. Tíz év óta több mint háromezer tanuló hagyta el ezeket az iskolákat! Hogy mekkora áldozatot jelent ez részünkről, akik nem rendelkezünk ilyen czélú alapokkal, hanem igazán magunkra vagyunk utalva, könnyű elképzelni. De nem akarjuk az áldozatkészségünket hánytorgatni.

Ha fáj nekünk valami, ugy csakis az az egy dolog fáj, hogy míg mi, a magunk részéről, minden lehető megtesszünk, hogy karunknak művelt, képzett iparosai legyenek, addig az állam mindezek daczára sem hiszi el, hogy nekünk igenis szükségünk van arra, hogy iparunk képzéséhez kötött ipar legyen. Ez a mai állapot! Vajjon mit hoz a kontemplatív törvény? A 234. szakasz szerint: »Tanoncziskola létesítendő minden községben, melyben az ugyanolyan nemű iparostanulók és iskolaköteles fiatal munkások együttes létszáma eléri az 50-et.« Ha valamely községben az ugyanolyan nemű és ugyanabban az iparcsoportban foglalkoztatott iparostanulók és iskolaköteles fiatal munkások együttes létszáma eléri az 50-et, ezek részére a tanoncziskolában külön szakirányú oktatás nyújtandó.« És a 235. és 236. §-ok szerint:

»ezen iskolákat a község tartozik létesíteni és fentartani, létesíthetnek ily iskolákat az állam és az ipartestületek is. A tanoncziskolák fentartására szolgálnak az e törvény alapján befolyó ipardíjak, engedélydíjak és pénzbírságok. A fennmaradó hiányt a községek, rendes költségvetésük terhére tartoznak fedezni... a fentartási költségek részben való fedezésére a vallás- és közoktatásügyi miniszter az iskolafentartó községeket, illetve ipartestületeket, e költségek egynegyed részének megfelelő államszegélyben részesíti...«

Azt hiszem, tisztelt uraim, a törvénynek eme szavait nem kell bővebb kommentárral kísérnem. Ez intézkedések jövője elé bizalommal nézünk.

III.

Egy terjedelmes és fontos rész következik most: a munkásvédelemről.

Az iparostanuló és iparossegéd munkaviszonya a legminuciózusabb intézkedésekkel van ebben a részben meghatározva.

Hogy ki és hány iparostanulót tarthat. (259) Iparostanulónak ki alkalmazható; (260) Hogy iparostanulót csak az iparhatóság előtt kötött írásos szerződéssel lehet alkalmazni; (261) A tanviszony tartama; (268) megoszintése; (280) felbontása; (281) A munkaadó kötelezései.

Mindez a legszavatossabb megállapítás nyer e törvényben.

És a 290. § kimondja, hogy »minden olyan intézkedés vagy jogügylet, mely a törvény rendelkezéseitől az iparostanuló hátrányára eltér, semmis és érvénytelen.«

És ugyanily intenzív mértékben történik gondoskodás a segédekről.

Hogy egy pár szemelvényt kiemeljek, — mert a terjedelmes anyagot az idő rövidsége miatt rendszeresen nem ismertethetem — ha a feleségével együtt élő, öt eltartani ké-

pes férj, a nő munkakönyvének visszavonását kéri, az iparhatóság a visszavonás felett saját belátása szerint határoz (313).

A 334. § szerint pedig: »Az alkalmazott azért a kárért, mely a munkája körébe tartozó anyagot, segédeszközöket, megkezdett vagy befejezett művet éri, a munkaadóval szemben csak akkor felelős, ha a kárt szándékosan, vagy súlyos gondatlansággal, maga idézte elő.«

Rendkívül veszedelmes dolognak tartom, hogy az alkalmazott csak súlyos gondatlanság esetén felelős és az ugynevezett könnyű gondatlanság esetén mentesül.

Nem hallgathatom el azon aggodalmamat, hogy ezen intézkedés számtalan esetben oda fog vezetni, hogy az alkalmazott kötelességeit hanyagul teljesíti, mert hiszen kártérítéssel csak akkor tartozik, ha súlyos gondatlanságot követett el; a közönséges hanyagság pedig nem az. Tartunk már most az alkalmazottnál egy kis rosszakarattól, akkor igazán az örökös kártételektől kell rettegnünk. De helytelen a szakasz második bekezdése is: »A munkaadónak az e szakasz alapján támasztható kártérítési igénye attól az időponttól számított három hónap alatt, melyben a neki okozott kárról tudomást szerzett és az időpontra való tekintet nélkül, egy év alatt elévül.«

Ezen elévülési idő veszedelmesen rövid. Megtörténhetik, hogy a kártételről később szerzünk tudomást, nem egy év alatt, akkor ne kereshessünk kártérítést? Ám védje a törvényt az alkalmazottakat. Mi tapsolunk minden becsületes munkásvédelmi törvénynek, de egy ilyen intézkedés ellen, tőlünk telhető erővel tiltakozunk, mert ez egyfelől slendriánságra, másfelől pedig a munkaadó érzékeny megkárosítására vezet. Számtalan analog intézkedés van még e fejezetben, melyeknek sérelmes mivoltával csak az idő rövidsége miatt nem foglalkozhatom.

Hangsúlyozom azonban, hogy ezen fejezet revízióját és a munkaadó érdekeinek fokozottabb védelmét fontos, vitális érdekkérdésnek tartom. Mert nem vonható kétségbe, hogy csak munkaadó és munkás közös jóléte képes egy ország iparát magas nivóra emelni és azon fentartani, de ilyen intézkedések már megbontják ezt a paritást és az egyik fél erejét alkalmasak aláásni.

De hogy e czim ismertetését folytassam: »a munkaadó, kinek üzletében legalább tíz alkalmazottja van, tartozik majd munkarendet készíteni és azt üzletében szembetűnő helyen kifüggeszteni.« (400).

Szabatosan meg van állapítva, minden esetre a maximális munkaidő tartama, szemelőtt tartva legfőképen a gyermek és a nő védelmét.

Becsületes, szociális intencióktól sugalt intézkedések ezek és azt hiszem, valamennyiünk humanisztikus érzelmeinek adok kifejezést, midőn azt mondom, hogy a munkásvédelem jegyében fogott törvényes intézkedéseket osztatlan megnyugvással fogadjuk! Kiragadom még a 441-ik szakaszt, mely szerint: »korcsmák, bor, sör és pálinka mérések, amennyiben ezek nem vendéglőszzerűen folytattnak, hanem azokban a vendégek számára kizárólag, szeszes italok méretnek ki, este 8 órán tul nyitva nem tartathatók és azokból ezen időpont után, italok, utczára sem árusíthatók.«

Ehhez a szakaszhoz, azt a kívánságunkat fűzöm, hogy ugy legyen végrehajtva — és ehhez képest talán a szövegezésben még szabatosan megkonstruálva, — hogy az élet ki ne játszassa! Mert sajnos, a mindennapi élet mutatja, nincs talán a létező törvényeknek egy intézkedése sem, melyet annyian és oly nagy mértékben kijátszanának, mint éppen ez. Pedig hát nem tuzolok, ha azt mondom, hogy a pálinkamérők által üzött

visszaélések, — tisztelet a kivételeknek, — nem csak a mi vitális érdekeinket sértik, hanem elsősorban és nagy mértékben a közrendet, közegészséget és a közmorált. Ugyancsak ebben a czimben van szabályozva a munkaközvetítés.

Az 535-ik §. kimondja, hogy: «e törvény és cselédszerző ipar gyakorlására az 536-ik §-ban megállapított kivételektől eltekintve, (színházak, művészeti személyzetének közvetítése és analog tárgyú közvetítések vannak itt kivéve) ipar-engedély nem adható.

E helyett kreáltaknak községi és kerületi munkaközvetítő intézetek, ez utóbbiak minden kereskedelmi és ipar kamara székhelyén. Lesz azonkívül, Budapesten, egy székes-fővárosi munkaközvetítő főintézet, amelynek feladata, a székes-főváros területén, a községi munkaközvetítő intézetek teendőinek ellátásán felül, a munkaközvetítést, az egész ország területén, egységesen rendezni és szabályozni, valamint a munkakereslet és kínálatot, az egész ország területére nézve kiegyenlíteni. A munkaközvetítés díjtalan lesz.

Örömmel üdvözljük ezen intézkedéseket, megfoglalják szüntetni egyfelől a munkás, másfelől a munkaadó kizsárolását, kizsákmányolását. És bár nem palástolhatunk el némi aggodalmat, főleg amiatt, hogy a társulatok kezéből a közvetítés eszközlése kivétel, de azon reménységünket kapcsoljuk ezen intézkedésekhez, hogy a munkaközvetítés eszközlésébe az érdekeltség is be fog vonatni, sőt nem csak bevonatni fog, hanem annak munkájában tevékeny részt is venni.

A munkában, egy fárasztó munkában való osztozást kérünk, hisszük, hogy ezt lehetővé teszik számunkra! Végül szól még a cím, a munka megszűntetések és kizárásokról.

Azt hiszem uraim! ezen dolgok majdnem mindnyájunknak szomorú emlékeket juttatnak eszünkbe. Nem ide tartozik, hogy most, az idevonatkozó számtalanszor előfordult eseményeknek rugóit, okait keressük! Lehet az egyik küzdő fél részéről jogos kívánság, lehet félreértés, lehet rosszakaratu telhetlenség. Mindegy, minket most nem ez érdekel, hanem egyedül csak az a szomorú jelenség, hogy munkabeszűntetések és kizárások a mi iparunkban is többször előfordultak, és annak életét sokszor megbénították, válságba hozták. Nos, igen tisztelt közgyűlés! az új törvény ezen az anomáliákon is segíteni akar.

Részletesen és szabatosan szól ez a törvény mindkét fél megállapodásairól, és egyezményeiről, melyek ilyen törekvéseket szolgálnak, felsorolja, hogy melyik megállapodások és egyezmények tilosak, általános elvként statuálván, hogy csak azok jogérvényesek, melyek a törvénybe, törvényes szabályokba vagy a jó erkölcsökben nem ütköznek. (541.)

Vizsgálat alá véve ezen intézkedéseket, felsorolásuk ezen a helyen, visszaélés volna az önk türelmével, — azt találjuk, hogy bár egynémely szakasz még rászorul a revízióra, de nagyjában és egészben véve, az intentio becsületes és az intézkedések kielégítőek.

IV.

Tisztelt közgyűlés! Igen tisztelt Uraim! Eljutván ismertetésemnek utolsó részéhez, engedjék meg, hogy ezen részre figyelmüket kiválólag felhívjam.

Valamennyiünknek élénken emlékezetünkben él, az a küzdelem, melyet agitációkkal, kérésekkel és minden jogos eszközzel, több mint egy évtized óta folytatunk, és amelyet röviden azon jelszó alatt lehet kifejezni: Társulati kényszer! Sorsunk jobbulása, iparunk emelése, jelentőségünk gyarapodása, autonómia, intézkedési jogkör, anyagi eszközök, erkölcsi súly: mind ezzel vonz, biztat bennünket ez a két szó! Nem hiszem uraim! hogy önök között bárki, ellensége volna ennek az eszmének, mert csak a nem érdeklődők vagy a tudatlanok, vagy a rosszakaratuak és kicsinyhitűek tagadhajják, hogy az egyesülésben nagy és megdönthetetlen erő rejlik. Uraim! Amjért küzdöttünk, amibe jövőnk horgonyát vetettük, a megvalósulás küszöbén áll! A tető alá készülő törvény, a kötelező társulás alapjára támaszkodik! Arany szavak, amiket az indoklás idevonatkozóan mond:

«A kötelező társulás alapjaira állva, az érdekeltség önerejébe veti hitét és erre bizza a viszonyok szabályozásának lehetőségét.»

«Ebben nevelőleg kíván hatni iparos osztályunkra.»

Lássuk közvetlenül ezen nagyfontosságú intézkedéseket! Idézem a törvény szavait:

604. §. «Aki az e törvény hatálya alá eső valamely foglalkozást önállóan üznek az e fejezet értelmében szervezendő testületek kötelékébe tartoznak.» 605. §. Ipartestületet minden törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsu város, ugyszintén járás területén kell alakítani.»

613. §. azt mondja, hogy: «Budapest fő- és székváros területén, minden iparág részére, melyhez legalább 100 önálló iparos tartozik, külön ipartestületet kell szervezni.» És a 624. §., mely kimondja:

«Az ipartestületnek tagja, foglalkozásának terjedelmére való tekintet nélkül mindenki, aki az ipartestület illetékességére nézve megállapított területen, az e törvény rendelkezései alá eső, valamely ipari foglalkozást önállóan üz.» A 627. § szerint: «Aki az e törvény hatálya alá eső foglalkozását már a foglalkozására és szakmájára nézve e törvény szerint létesülő testület megalakulásakor üzi, a testület megalakultával; a ki pedig azt későbbben kezdi meg, annak megkezdésével válik a testület tagjává.»

Nagy horderejű intézkedések ezek, igen tisztelt uraim! Küzdelmünk sikere, egy szebb jövő záloga rejlik bennük. Lehetetlenség, hogy e ponton ki ne fejezzük a kereskedelmi kormányunk köszönetünket, a küzdőknek pedig elismerésünket, hálánkat.

Tisztelt közgyűlés!

Érzem, bevallom, hogy még sokkal tartozom önöknek. Beszámolószámom nem teljes, nem kimerítő. Sokról kellene még megemlékeznem.

Mindjárt ezen a ponton, az ipartestületnek a tervezetben megrajzolt feladatáról, hatásköréről... és nem is állhatom meg, hogy meg ne emlitem, hogy az új ipartestületnek számottevő fegyelmi hatásköre lesz; pénz-

bírsággal, a testület szolgáltatásainak élvezetétől és az általa fentartott intézmények használatától való kizárással, ugyszintén a szenvedő választójognak és a tanácskozási és szavazati jognak felfüggesztésével leend joga sujtani a fegyelmi vétséget elkövető tagokat.

Kellene még beszélnem az ugynevezett ipari és kereskedelmi egyesületekről, melyek a tagok gazdasági érdekeit szolgáló állandó egyesülések lesznek, külön az iparosok és külön az alkalmazottak számára.

Hogy ezen egyesület céljai között a legfontosabbik a szerződések kötése. Hogy ezen egyesület is gyakorol a tagjai fölött rendhatóságot, sőt ezer koronáig terjedhető rendbíróságot is szabhat ki.

Mindezek érdekes, a figyelmet megérdemlő dolgok volnának. Meg kellene még említenem, hogy a cégétáblán köteles lesz minden vendéglős a nevét kitenni. Ugyancsak beszélnem kellene a munkásügyi választmányokról és munkáskamarákról, e véleményadásra rendelt szervekről és annak lehetőségéről, hogy a jelenlegi általános egyesületek, ha alapszabályaikat megfelelően módosítják, az új törvény életbelépte után is fennmaradnak.

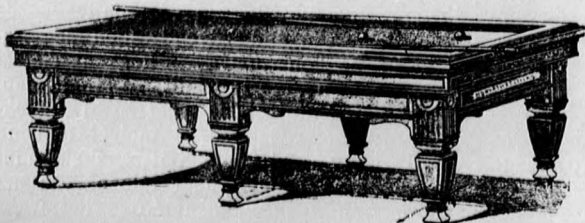
Az is sokakat fog érdekelni, hogy ezen autonóm testületek tisztségeit elfogadni, a megválasztottnak pénzbüntetéssel kiereszkoló kötelessége leend. Érzem azonban, igen tisztelt uraim, hogy az önök drága ideje és türelme fogytán van. Nem akarok ezzel visszaélni és ez legyen egyszersmind mentsegem is, ha ismertetésem talán nem volt oly kimerítő, amint ezt a törvény nagy terjedelme, de kiváltkép a tárgy fontossága megérdemelte volna.

Most arra kérem önöket, tisztelt uraim, fogadják el a következő öndívtányaimat: Határozati javaslat.

»Az országos vendéglős szövetség 1908. szeptember 10-én Debreczenben tartott közgyűlése örömmel tapasztalja, hogy az ipar gyakorlásáról, valamint az ipari és kereskedelmi alkalmazottak védelméről szóló törvény előadói tervezete, a vendéglős-ipar számos sérelmét orvosolni, és helyzetének több kérdését kielégítő módon megoldani igyekszik. Különösen a törvény azon részéhez fűz nagy reménységet, mely a kötelező társulás alapjára állva, a testületi kényszer rendszeresíti.

Ellenben sajnálattal látja, hogy számos égető és könnyen orvosolható bajáról vagy egyáltalán nincs intézkedés, vagy ha van, az olyan, hogy a kar érdekeit gyökerében támadja meg. Különösen afelett fejezi ki a legsúlyosabb aggodalmát, hogy a képesítéshez kötöttséghez fűzött régi jogos kívánságának a törvényjavaslat ezuttal sem tesz eleget. Felemeli ez ellen tiltakozó szavát és rámutat kérelmének negligálásából származó, súlyos köz- és magángazdasági következményekre.

Teikintettel arra, hogy a törvény számos helyen és igen fontos kérdésekben a viszonyok jogi szabályozását a miniszternek tartja fenn, így nevezetesen a 173. szakasza a fogadó, vendéglős, kávéházi és kávémérési iparok üzletkörének meghatározását tartja fenn a kereskedelemügyi miniszteri rendeletnek és miután ezen szabályozástól nagyfontosságú érdekek függnek, amelyek ismerete nélkül a törvényi szabályozás áttekintése is lé-

Horváth és Csillag

tekeasztal-, dákó- és műbútorgyár
Budapest, VII., Klauzál-tér 6.
(Ezelőtt István-tér.) Telefon 95-31

Teljes kávéház, étterem és szálloda berendezések.

Allandó raktár kész és használt tekeasztalokban.

Árjegyzék vidékre ingyen és bérmentve.

nyegesen meg van jelenleg nehezítve, a közgyűlés azon kívánságának ad kifejezést, hogy véleménye ezen nagyfontosságú rendeletekre nézve is megkérdettség és meghallgatassék.

Megbizatik az országos vendéglős szövetség igazgató tanácsa, hogy ezen szellemben sürgősen emlékiratot készítsen, abban a kar sérelmeit felsorolja, azt a nagyméltóságú kereskedelmiügyi magyar királyi miniszter urhoz felterjessze és ugyanott személyesen is közbenjárjon.

Kérem, uraim, méltóztassanak indítványaimat elfogadni.

Kikötő-keresztelő magyar.

Multkorl számainkban már megemlékeztük Tudor Rezső hazánkfiáról, aki jelenleg Ausztrália Brisbane városában a „Gresham” szálló tulajdonosa.

Megemlékeztünk arról, hogy Tudor rövid idő alatt mily tekintélyre emelkedett, s mily hővel terjeszti az ausztráliai angolok között a magyarság és Magyarország iránti rokonszenvet.

Igy legutóbb Ausztrália nemzeti ünnepén szállóját magyar lobogókkal díszítette föl, mit az angolok megtisztelésnek tekintettek, s a lapok ebből az alkalomból a magyar lobogót Európa legrégebbi, s tiszteletre legméltóbb lobogójának mondták. Ime, ilyen hódolatra késztet az őszinte, erős hazaszeretet!

Még előbb közöltük Tudornak egy indítványát is, hogy Pest nevét, minthogy ez szláv eredetű, s történelmi alapja nincs, nevezzük el Attilának.

Helyes történelmi érzéssel tette ezt Tudor, mert Buda, a mai vár, bátyjának, Buda királynak volt széke, míg Attila palotája a római aquincumnál Óbudán állott; tábora pedig az aquincumi Dunahídi pesti fejenél szállásolt.

Attila tehát, akinek a neve ma is él minden nép csodálatában, megérdemelné, hogy nevét fennn hirdesse utódainak részben általa alapított fővárosa.

Ha ez talán politikai okokból nehézségbe ütköznék, ugy hálátlanság tőlünk, hogy Óbuda és Aquincum közötti térségben hatalmas lovasszobor nem hirdeti a világhódító emlékét, a magyar honszerzés történetének első diadalmas korszakát.

Némely lap reflectált Tudor indítványára léha élcelődéssel, pedig a kérdés csak kegyeletes tárgyalást enged meg.

Lám, a külföld, a nagyhatalmu, ridegnek mondott angol másként bánik azokkal, akik a feledésből felidézék a mult egy-egy nagy emlékét.

Igy legutóbb Tudor azt tette, hogy a mexikói lapokban indítványozta, hogy ujonnan épülő kikötőjüket, a történelmi tradíciókra való tekintetből — „Coalracoalévs”-nak nevezzék. Tudor indítványával behatón foglalkoztak a historikusok és a geografusok, s helyeslő véleményeik folytán a mexikói kormány kinyilatkoztatta, hogy a XIX. és XX. század legnagyobb művének, az Atlanti és a Csendes tengert összekötő csatornánál épülő óriási kikötőjük neve „Coalracoalévs” lesz.

Tehát az új kikötőnek magyar ember, Tudor Rezső az elkeresztelője, amint ezt

a „Truth” és más angol lapok is írják, s W. D. Pearson kormányzó levele is meg erősíti.

Különbén Tudor Rezsőtől július 6-áról újabb levél is érkezett hozzánk, amelyben megküldi a szállodája számára készítettettd podgyász-ragasztokat, levélborítékokat és levelezőlapokat.

Ezek a magyar színekkel pompáznak, s a szálloda czimere alatt a következő magyar mondat ékeskedik: „Isten hozta!”

Hej, ha minden magyar ilyen büszke volna, pedig joggal lehetne — a magyarságára. vajjon meg mernék-e csufolni a mi szent lobogónkat?!

De hadd beszéljen a derék Tudor levele maga:

Brisbane, 1908. júl. 6.

Tisztelt Iház ur!

Sok volt a teendőm a „Gresham” szálló átalakításával és bebutorozásával, most teljesen üres épületet vettem át. A kőfalakat kivéttem a harmadik emelettől a földszintig, helyükbe acéltraverseket kellett tétetnem. Az étterembe domborított acél menyezettel készítettem. Mindezeket Lydneyből kellett rendelnem. A légszecsőveket és csillárokat kivéttem és helyükre villámos világítást rendeztettem be. Az egész épületben villámos csengettyűket és telefonokat alkalmaztam. A villámos felvonót New-Yorkból kellett hozatnom. A legújabb szerkezetű ez, gyors és nagy emelő erejű. A négy zongorát és az összes butorokat ezen a felvonón vittük az emeletekre.

Folytatom buzgón Magyarország propagálását. Már is 15.000 darab nemzeti színű podgyász-ragasztót használtak és 40.000 vörös fehér zöld levelezőlapot. Mindkét szállodai czimert magam rajzoltam és most a régi „Lennons Hotel” czimerét annyiban változtattam meg, hogy magyar jelszót használok benne: „Isten Hozta!”

Ausztrália tökéletesen angol, miért is igen nehéz egy külföldi üzletembernek saját hazáját hirdetni. Én csak azért tehetem, mert szállodáimat első rangra emeltem, magam szakis angolul beszélek és csakis angol személyzetet alkalmazok. Olvastam, hogy néhány másnak született újságíró Budapesten nevétségnek tartotta ajánlatomat fővárosunkat „Attila”-ra átkeresztelni. Hogy ezt otthon nevétségnek tarthatják, azt mutatja, hogy otthon már kevés a hazafi. Mint az ide mellékelt újság-kivonat mutatja, a mexikói kormány örömmel vette ajánlatomat új kikötőjüket másképp elnevezni. Jaj, de ott minden ember lelkes hazafi.

Tisztelettel maradok:

Tudor Rezső.

Az „Albecker”.

A budai Ráczváros legnépszerűbb vendéglője az Albecker, ahova legszívesebben rándulnak a jó borra s magyaros eledelekre vágyó pestiek.

Erről a sokat emlegetett, kedves vendéglőről érdekes remineszcenciákat olvasunk Móricz Páltól a »Rákos Vidéke« hasábjain. Ebből közöljük az alábbi sorokat:

Ott a Ráczváros lejtőjén öregedett meg a budai, mint pesti népek előtt egyaránt

kedves fogadós gazda, Albecker Antal is. Még napától, a híres »Frau Godl«-tól örökölte Holdvilág- és Hullám-utcai fogadóját. Eberhardntól, attól az öreg budai korcsmárosnétól, akinél kitünőbb főzőasszony nem került Pest-Budán. Dicsérték is, látogatták is, még a »császár« nyalka burgszandárjai is. Szerény volt, egyszerű volt, vendégszerető volt ez az asszony és izletes étkeit dicsérvén, hizelegtek is neki:

— Frau von Eberhardt...

— Nem, nem! Kérem csak Frau Eberhardt.

Haj, haj! Akkor még kevesebb czimmel is megelégedtek az emberek. Kevesebb volt a »nagyságos uram«, a »nagyságos asszonyom«, de annál több a — tisztesség...! Ama ráczvárosi híres vendéglős, Albecker Antal is, mindig ragaszkodott a régi idők egyszerűségéhez, aki is az egyik ráczvárosi keskeny sikátorban, jó harmincz esztendővel ezelőtt, a napá vendéglője »alatt« nyitott korcsmát. Majd a »Frau Godl« halála után az Eberhardt-féle vendéglőbe költözött »fel« és mivel felesége is csakolyan kiváló főzőasszony volt (rucza, s egyéb sütek, halfélék képezték a kis vendéglő különleges étkeit), hírében, felkapottságában még inkább nevedezett az Albecker-korcsma. Jó bora meg (parádi vízzel!) az ivókat csábította a ráczvárosi kirándulásra... Évek mulván: »Albecker komából« lassankint így lett »Albecker bácsi« — »Tóni bácsi...« És míg felesége a tüzről pattant fürge, bájos lányokkal (az egyiket Fanda halászmester vette nőül) a konyhában forgolódt a rózsásra sült ropogós bőrű kácsák, libák máglyái, paprikás halak kasztrolyai mellett, addig az öreg Albecker uram hegyoldalra épült fogadója pinczegádorából kormányozta a külső üzletet... Rokon lányok szolgálták ki a vendégeket, majd később veje, Schreil Győző, a jelenlegi derék vendéglős... Még néhány évvel ezelőtt is a pinczegádorban típegett az öreg Albecker bácsi. Mert a világ kincséért se adta volna ki kezéből a pinczelucsot, oly nagyra tartotta borai jóhírét! Kék melleskötőben típegett-topogott az öreg vendéglős. Haját megezüstözte az idő. Simára borotvált arczáról a jókedély, nyugodt lélek derüje sugárzott le.

— Olcsón jót! ez volt az egyedüli üzletelve és ez holta után is tartó becsületet, nevet örökölt az öreg korcsmárosnak, aki pár évvel ezelőtt vejenek adta át az üzletét, midőn meghalt jó felesége... Mint szedett szőlőtöke, olybá is tűnt fel a jó öreg. Ma már a híres öreg budai vendéglős is ott pihen a kövér magyarföldben. Becsületes művelője volt ennek a földnek... Néhány hete temették el. Azonban vendéglője fentmaradt. A vendéglőt:

»Albecker Antal vendéglője« régi nevének, régi hagyományaival, különleges budai magyar konyhájával, pinczéjével, házias kiszolgálásával (Isten áldja a kedves Fánikát!) és cziterásaival együtt ma is megtalálhatjuk. Mindössze, hogy a Kereszttérre költöztek át. Nagyobb helyiségben, de a régi hagyományok betartása mellett viszik tovább az üzletet a derék örökösök.

És bár a busongós kurucz nóták után kaczagos »jodlék« is zendülnek, manap már sürűben hangzik a magyar szó... Csak az az öreg bolygó czukrász nem változott, az

„Patyolat” gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat.
(Volt Szimmer-féle.)

Telefon 51—80.

Budapest, VIII. kerület, Práter-utca 44. szám.

Telefon 51—80.

Ajánlja teljesen átalakított gyárát a tisztelt vendéglősök és szállodás urak figyelmébe. A mosásnál különös gond fordítatik a fehérneműek kímélésére.

a szürke színű öreg ember, aki jó harmincz év óta járja süteményes kosarával a budai kisvendéglőket, borkorcsolyaként kínálva süteményeit a vidám nagyívóknak... Ha kérdezed az öreg szürke czukrást:

— Öregem, osztán mi áru a süteménye?
— So wie gewöhnlich!

Jóval harmincz év előtt is csak így mondotta a jó öreg... Budai jellegzetes alak ökelme. Midőn az asztaltól távozik, mondják:
— Izsó, a hajdani híres szobrász, képet mintázott erről a jellegzetes öregről.

— Albecker Antal is megérdemelte volna a maga bohém-mesterét! vélekszem magamban... Éjjel fele jár az idő. Különös fekete lepkék repdesnek. A holdvilág ezüstös pántlikával bokkrétáztatja fel a roskatag öreg házakat. Czitera czinog. Bug a gitár... Fekete lepkék repdesnek és — az ösmerős pinczegádorból — mintha csak a fehér hajju, borotvált, nyájas arczu, kékkötös öreg budai korcsmáros lebegne fel — élém?...
— Tatatóvárosan az „Otthon” kávéházat Kovács Béla kartársunk vette át. — Déván a „Nemzeti kaszinó” éttermét és kávéházát Németh István, az ottani Központi szálló volt derék főpinczére vette át. Ugyanott Reis z Vendél, köztisztelőben álló régi szállodásunk, szállodáját ismét saját kezelésébe vette. — Budapesten a Várház-körut 2. szám alatt levő vendéglőt Hirth Pál vette át. — Tövisen a „Jó barát”-hoz címzett vendéglőt Kraft Sándor ujjáépíttette. — Gödöllőn a „Központi szállodát” Kolb József barátunk, a budapesti „Fehérló” étterem volt bérlője vette át. — Decsen a nagyvendéglőt Szakálla Gyula kartársunk vette át Schöck Józseftől.

Társas reggeli:

Október 9-ikén: Hack István éttermében, VII., Baross-tér 13.

Október 16-ikán Máday Lajos éttermében, VII., Kákóczi-ut 30.

Október 23-ikán: Müller Antal éttermében, („Országos Kaszinó”).

„Jó barátok” összejövetelei.

Október 7-én S mid Konrád ur vendéglőjében, VII., Aréna-ut 5.

Október 14-én Bayer János ur vendéglőjében, VII., Aréna-ut 6.

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozás. Zsák József a budapesti „Kath. Kör” vendéglőse, előbb balatonalmádi vendéglős, jobblétre szenderült. — Korumpicz Adolf több évig a budapesti Nefeletts-u. 9. számú vendéglő tulajdonosa, régebbi időben „Gorubetz” néven elsőrendű főpinczér, hosszas betegség után jobblétre szenderült. Béke poraikra!

Csontos Gyula Budapesten. Lugos városának érdemes és köztisztelőben álló kávésa Csontos Gyula barátunk legutóbb néhány napot a fővárosban töltött, mely alkalomból barátai és tisztelői nagy ovációval fogadták Kaszás Lajos vendéglőjében.

Vendéglő átvételek. Budapesten a Vasutca 1. szám alatt levő „Fehérkakas” vendéglőt Biteszer József régi kartársunk vette át. Jó konyháját és kitűnő italait ajánljuk t. kartársaink becses figyelmébe. — Gyöngön, a lapunkban hirdetett községi nagyvendéglő bérletét Oberländer Henrik nyerte el. — Lébényben (Moson megye) „Bárany szálloda” czimen Szűcs József kartársunk új szállodát nyitott. — Sátoraljuhelyen Reittmann Adolf „Zemplén szálloda” czimen új szállodát rendezett be. — Budapesten a Mester-utca 31. szám alatti vendéglőt Sáska István kartársunk vette át. — Aszner József kartársunk, ki több időt töltött a külföldön, főleg Amerikában, átvette a Rottenbiller-utca 39. szám alatt levő ven-

déglőt Faix Jóska barátunktól. — Kappel Samu, előnyösen ismert kartársunk, legutóbb a Margitszigeti felsővendéglő kedvelt főpinczére, átvette Budán a Széna-téren levő élelőkforgalmu Leikám-féle vendéglőt. Kappel barátunk saját termései borait méri, ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. — Karánsebesen a „Radetzky” vendéglőt Schweninger Alajos vette át. — Tolnán a „Fekete sas” szállodát Bildheber János vette át. — Sepsiszentgyörgyön a Kossuth kávéházat Kolb István régi kartársunk vette át. — Sommerer Gy. kartársunk átvette a budapesti Rákóczi-uti „Fehérló” szálloda éttermi üzletét Kolb Józseftől. — Győrött a Hosszu-utcában levő volt Héberling-féle vendéglőt Kertész Imre kartársunk vette át Kápiról, kinek vendéglőjét Kapi községben Németh Lajos vette át. — Budapesten az István-ut 45. szám alatt levő vendéglőt Németh Lajos fővárosi vendéglős barátunk vette át. — Keszthelyen a Lusztig-féle vendéglőt és a hévizi „Jeruzsalem” vendéglő vezetését Adler Jenő vette át. — Tatatóvárosan az „Otthon” kávéházat Kovács Béla kartársunk vette át. — Déván a „Nemzeti kaszinó” éttermét és kávéházát Németh István, az ottani Központi szálló volt derék főpinczére vette át. Ugyanott Reis z Vendél, köztisztelőben álló régi szállodásunk, szállodáját ismét saját kezelésébe vette. — Budapesten a Várház-körut 2. szám alatt levő vendéglőt Hirth Pál vette át. — Tövisen a „Jó barát”-hoz címzett vendéglőt Kraft Sándor ujjáépíttette. — Gödöllőn a „Központi szállodát” Kolb József barátunk, a budapesti „Fehérló” étterem volt bérlője vette át. — Decsen a nagyvendéglőt Szakálla Gyula kartársunk vette át Schöck Józseftől.

Az újpesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársutata által rendezett, július 16-án tartott nyári mulatság alkalmával felülfizettek: Dr. Boros Mór 5.—, Czigler József 5.—, Csermák Károly 3.—, Csepreghy Pál 5.—, Bulicz Ferencz 10.—, Farmany István 2.—, Feldmann és Balogh 6.—, Feldmann Károly 2.—, Gallai Mihály 5.—, Grosz Adolf 2.—, Hazai Márton 3.—, Hladik Nándor 10.—, Herczog József 4.—, Hoffer Mihály 5.—, Kalmár Lajos 4.—, Kettner Lajos 5.—, Kiszela Vilmos 3.—, Komjáthy Gyula 2.—, Köves Károly 2.—, Kováts József 3.—, Kristályviz vállalat 20.—, Lechner Ferencz 2.—, Mattoni sav. viz vállalat 4.—, Máté Ambrus 5.—, Michaelisz Ferencz 3.—, Musitz Géza 5.—, Michalecz József 1.—, Manyák József 6.—, Perich Károly 5.—, Ranzák Géza 5.—, Ripper Adolf 4.—, Rpalotai vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata 10.—, Ristyák Venczel 2.—, Szikvizgyár 20.—, Szeidovitz Ferencz 5.—, Singer és Kapán 4.—, Szeifert jégsekrengyár 2.—, Schneider József 10.—, Theobald Ferencz 4.—, Ullrich József 1.—, Dr. Ugró Gyula 5.—, Valasek János 5.—, Ullmann Károly 6.—, Wagner Jenő 5.—, Vizi Antal 5.—, Vnuk Lajos 5.—, Vnuk Gyula 2.—, Wukitsevits László 2.—, N. N. 3.—, X. Y. 2.—, Klein Jakab 2.—, Nagy György 4.—, Horváth Imre 1.—,

Emmerling Rezső 4.—, Kandermann Sándor 2.— korona, összesen 257.— korona.

Szauer Sándor „Étlap és Italiame” című szakmunkája nélkülözhetetlen kézikönyve a vendéglős és pinczér uraknak. 6000 étel elnevezésének magyar, német és franczia nyelven való ismertetésével, — borismeret és kezelési utmutatóval, szakkönyv vezetési minták és hatóságai folyómodvány mintákkal, továbbá 52 drb. étlap mintával, melyek a legmagasabb udvari körökben használtattak. A fenti mű 256 nagy 8-ad oldal terjedelmű. 2 frt. bolti ár helyett — míg a készlet tart — 1 forintért a pénz előleges beküldésénél bérmentve küldi meg: Seiler Henrik utódi könyvkereskedése Szombathelyen.

Szaktársak! Minden ország iparának megerősödése a munkásság érdeke is.

Szaktársak! Aki ismeri a mohai „Ágnes”-forrás vizét, tudja hogy bármely külföldi ásványvizet felülmul, annak gyógytartalma kiváló, mint borviz páratlan, minden fajbéli borral kitűnően bevált, 30 év óta kipróbálva.

A mohai Ágnes-forrás becses gyógyértékét nem tudja legyőzni a nagyhangzú reklámok serege sem, különösen akkor, ezután még úgy sem, ha a magyarországi pinczér-szaktársak azt felkarolva ajánlják.

Kétszítító nemezek. 20 cm. hosszú 10 cm. széles, 30 fillér darabja. — 30 cm. hosszú, 10 cm. széles, 40 fillér darabja. Smirglit kilónként 1 koronáért szállít Mechlovits Ferencz, Budapest, VIII. Salétrom-utca 10.

NYILT-TÉR.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Szinye-Lipcei Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

VALÓDI KRONDORFI „SPRITZER” BORHOZ LEGJOBB!

Singhoffer M. József

halászmester

Budapest, Központi vásárcsarnok,

Lakás: Fővámter 10. szám.

Élő nemes pontyok bármely nagy mennyiségben kaphatók.

Édes vízi és tengeri halnagyszerkedés, mely állandóan tart nagy halkészletet élő és jegelt halakban. vidéki rendelések a legpontosabban és megbízhatóan eszközöltetnek, háztartás és éttermek részére.

Polgármesteri hivatal Kiskunfélegyháza.

9466/ki. 1908.

Bérbeadási hirdetemény.

Kiskunfélegyháza városának tulajdonát képező

„Korona“ szállodának

1909. évi október hó 1-től 10 évre leendő bérbeadására zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A szabályszerű zárt írásbeli ajánlatok folyó évi november hó 1-ig a város polgármesteri hivatalánál adhatók be.

Minden ajánlattevő köteles bánatpénz címén 1000 koronát, vagy ennek megfelelő értékű **ovadékképes értékpapírt** a város letéti pénztárába letenni és az erről szóló letéti jegyet ajánlatához csatolni.

A beérkezett ajánlatok a f. é. november hó 5-én tartandó tanácsülésben fognak felbontatni.

Az ajánlatok felett a város képviselő-testülete dönt, fentartva magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg másképp intézkedhessen.

Tájékoztatom közlöm, hogy az épület áll:

A földszinten egy nagy **borivó**, egy nagy **kávéházi terem** és **étterem**, továbbá a bérő részére tágas **lakás**. Az emeleten **22 vendégszoba** és egy **diszterem**, mely színi előadások és hangversenyek tartására is igen alkalmas.

Bérlethez tartoznak az összes mellék-helyiségek, u. m. konyha, pincze, padlás, istálló stb.

Bérleti feltételek a város gazdasági hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kiskunfélegyházán, 1908 szept. 27-én.

Dr. Meskó,

h. alpolgármester.

Kiskunmajsja község**nagyvendéglője**1908. évi október hó 18-án délután 3 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen az árverés napjától számított **három egymásután következő évre** és pedig 1911. évi decz. 31-ig **haszonbérbe** fog adni.

Kiküldési ár: 2000 korona; bánatpénz: 200 korona.

Az italmérsi és vendéglői jogosultság megszerzéseért a község nem szavolt. Egyéb árverési és bérleti feltételek, valamint a szerződés minta a kiküldött bizottságnál megtekinthetők.

Kiskunmajsa, 1908 szept. 25-én

A kiküldött bizottság.

OLCSÓ BOR Tokaji hegyi szőlő idei termés körülbelül 200 hektoliter, hordó nélkül szüreten átvéve hektoliterenként 40 koronával eladó. **Értekezhetni:****Dr. Kröczer László** szőlő-birtokosnál **TOKAJBAN.****Gyümölcs.****Arany parmén, batul, ranet** és egyéb faj **almát**, vasutra szállítást beleértve mázsánként 25 koronáért utánvétel mellett küld a

„nagybányai gazdasági egyesület gyümölcs értékesítő részvénytársasága“

Nagybányán.**Eladó borok.**

300 hordó tokajhegyaljai bor saját termés egészben, vagy hordonkint kedvező áron sürgősen eladó!

1906. évi szomorodni 1 liter 40 krjczár.
1907. évi pecsenye bor 1 liter 30 krjczár.

Hordó ingyen!

Lavotha István,
Erdőbénye.

Kiskunhalas r. t. város polgármesterétől.

Hirdetemény.

Kiskunhalason a szüret folyó évi október hó 6-án és az ez után következő napokon lesz megtartva, ahol bő szüretre és a legjobb minőségű borokra van kilátás.

A polgármesteri hivatal.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja. 1908. ST. LOUIS GRAND PRIX.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői **KRISTÁLY-ÁSVÁNYVIZET!****A KRISTÁLY****forrás** szénsavval telített ásványvíze hasznos ital étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél. A legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. — Hathatós szomjcsillapító. — Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. — Kérjen árjegyzést. — Szénsavtöltés nélküli töltés is rendelhető, mely hasonló **enyhesége** folytán pótolja a francia Evian és St. Galmier vizeket.

Szt. Lukácsfürdő Kút vállalat Budán.

Pályázat.A „rozsnyói polgári társalgási egyesület“ az **udvarnoki állásra** pályázatot hirdet. A feltételek és kötelezettségek az egyesület helyiségében, valamint Kiss Károly egyl. elnök urnál megtekinthetők, kihez a pályázni szándékozók kérvényeiket f. évi október hó 20-ig bezárólag benyújthatják.

Rozsnyó, 1908. szeptember 25.

Elnökség.

Mindennemű özeleokra szolgáló Jégszekrényeket,

sör- és borkimérő-készülékeket, pincevezetékkel vagy a nélkül, hűtőtelepeket és jéggyártó berendezéseket (szénsavrendszerrel, melynél az üzemeltetés elenyészőleg csekély, ha a hajtóerő már megvan) szállítanak:

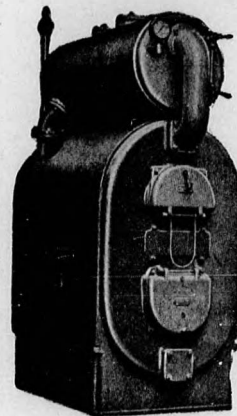
DR. WÁGNER ÉS TÁRSAIegyesült gyárak, mint betéti társaság.
BUDAPEST, IX. ker., Tinódy-utca 3 a sz.
BÉCS IX., Währingerstrasse 65.Staniolkupak-gyár. Szikvizgyár-berendezések.
Prospektus ingyen és bérmentve.**Eladó vendéglő.** Egy jóforgalmu vendéglő, déglő, légszuszberendezéssel, házzal együtt, betegség miatt eladó. Bővebbet Wutsch Izidornál Kispesten, Kisfaludy-u. 83.**Fajbor**

saját termései, kitűnő minőségű 21 forint hektónként, 25 hektó vételnél 1 frttal olcsóbb.

Spitzer Dávid szőlőbirtokosnál
Császártöltésen (Pestm.)**Törs és Ormai**

BUDAPEST VIII, Szilágyi-u. 3.

KOLOZSVAR Jókai-utca 12.

Központi fűtés
sek, szellőztetések, vízvezetékek, csatornázások, szivattyúk, művek berendezése

Telefon 71-96.

Szőllő-sajtók
Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószerszeggel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó-gépek

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek állandóan és kocsi szerelvé

≡ Lé-sajtólók, bogzó őrők ≡

Aszaló készülékek gyümölcs és főzeiék számára, gyümölcs-hámzó és vágógépek.

Szabad. önműködő, bordonozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

Szőllő-ekék gyártatnak és szállítanak jótállás mellett különlegességgel legújabb szerkesztés szerint**MAYFARTH PH. és TÁRSA**gazdasági géppárai, vasöntője és gőzhámorai által **BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.**

Kitűntetve arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve Képviselek és viszontárúsítók kerestetnek.

Boreladás.

Balaton-Almádi terméséből 1901., 1903., 1905., 1906. és 1907. évről kitűnő asztali és csemege bor összesen 200 hektó eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál:

GETSŐ IGNÁCZ urnál

BUDAPEST, ERZSÉBET-TÉR 8. SZ.

Eladó vendéglő-üzlet.

A főváros igen előkelő helyén virágzó vendéglő-üzlet megvételre kínálta. Bővebbet: VIII., Üllői-ut 16/a. II. emelet 5. ajtószám.

Eladó korcsma üzlet.

24 ezer lakosu városban Karczagon, a város egyik legszebb nerájában, mely már 22 éve fenn áll jó hírnéven, vissza vonulás miatt házszal együtt 6000 forintért szabad kézből eladó. Bővebben a tulajdonosnál Farkas Sándor korcsmárosnál Karczagon, vagy Oláh Józsefnél, Budapest VIII., Lujza-utca 2/b. ajtó 3.

Fischer Miksa
tojásnagykereskedő
Budapest, Dessewffy-u. 37.
Szállodák, vendéglők,
kávéházak szállítója.
Állandóan nagy kész-
letek.

Vendéglősök és kávéosok figyelmébe!

Óriási megtakarítás! A világhírű párizsi „Pathé” fonográf társaság egy légszivattyus gramofont hozott forgalomba, melyhez nem kell a veszélyes aczeltűket alkalmazni, miután egy örökké tartó szafir tüvel van ellátva. Ezen gép különösen nagyobb termekbe és kerthelyiségekbe teljesen pótolja a drága katona és cigány zenét. Hangtisztaság tekintetében felülmulja az összes eddig létező hasonló gépeket.

Meghallgatható üzlethelyiségemben.

Árjegyzékkel és leirással kívánatra készséggel szolgálók.

Friss Gyula utóda

HAVAS SIMON

Fonográf üzlete

BUDAPEST,

IV. ker. Ferenciek-tere 3. sz.
az udvarban.

Muschong-buziásfürdői szénsav-művek

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

szén savat

a világhírű buziasfürdői szén-savforrásokból. Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szén-savval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás.
Sürgőnyezim: Muschong, Buziasfürdő.
Interurban telefon 18. sz.

Jó hírnév és a fogyasztó közönség helyes ízlésére vall, hogy pezsgőnk rohamosan terjed és nagy keresletnek örvend.

KAPHATÓ: minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Kérjük mindenütt
HÖLLE
„PANNONIA SEC”
pezsgőjét.
HÖLLE J. M., os. és kir. udv. szállító
BUDAÖRS.

Boreladás

80 hektoliter igen jó minőségű, 1907. évi olasz rizlingbor eladó, esetleg több tételben. Azonkívül 100 literen felüli rendeléssel kapható rizling, asztali fehér és kövidinkabor 50 f.-tól 58 fillérig.

Csathó Géza

szőlőbirtokosnál,

Erdőtelek, (Heves m.) Posta, vasut helyt.

Boreladás

Kovács Zsigmond borpinczéjében Ráczevén, — Ráczeve a bpesti helyiérdekű vasut állomása, — zamatos, kitünő minőségű, cirka 1600 hektoliter bor, 300 hektóként egalizálva, kis tételekben is rendkívül jutányos árban kapható és bármikor előzetes telefon értesítéssel („Ráczeve 3”) meg is tekinthetők.

Alapított 1869.

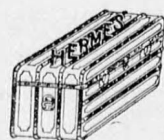
Alapított 1869

KISZELA ÁGOSTON UTÓDA

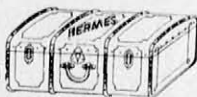
Első magyar szabadalmazott „HERMES” utazó bőrönd, utitáska és bőrárugyár

BUDAPEST

VII., Dohány-utca 46. szám
és Klauzál-utca 4. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Dr. Angyan, dr. Elischer, dr. Herzel, dr. Kéti, dr. Korányi, dr. Laufenauer és dr. Liebermann egyetemi tanár urak által ajánlott

dupla malátasör Szent István védjeggyel a kőbányai polgári serfőző r.-t. készítménye a söripar egyik legjelentősebb vívmánya.

Ezen rendkívül kellemes ízű üdítő ital egyszerűsége ellen, ajánlható továbbá vérértékesítő és lábbadozó betegeknek, valamint a gyengeség különböző nemei ellen, végre igen fontos szoptató nőknél. — Kapható Budapesten minden fűszer- és csemegeüzletben. A vidékre a serfőzde maga szállítja. — Budapesti árak: a fogyasztási adóval együtt egy nagy palaczk (palaczkokon kívül) 40 fillér, egy kis palaczk 32 fillér.

Európa legnagyobb tea import háza.

Cs. és kir. udvari szállító.

GOTTSCHLIG ÁGOSTON

József főherceg ö. os. és kir. fensége udv. szállítója.

BUDAPEST

Fülöp szász kőburg Göthai herceg ö. fensége udvari szállítója

KÖZPONTI IRODA:

IV., RÉGI POSTA-UTCZA 10.

GYÁR:

KŐBÁNYA, MARTINOVICH-TÉR 9.

Ajánlja a mélyen tisztelt kávéos és vendéglős urak részére összeállított külön vegyítéket az összes létező tea-nemekből, azonkívül az összes bel- és külföldi rum, likőr és pálinka gyártmányait a rendes napi áron.

Közvetlen tea-import a világ összes teatermelő helyeiről.

Alapított
1825.Alapított
1825.

HUBERT J. E. POZSONY.

Csász. és kir. udvari szállító.

Különlegességi
jegy:Különlegességi
jegy:

„GENTRY CLUB”

a budapesti országos kaszinó pezsgője.

HIRMANN FERENCZ

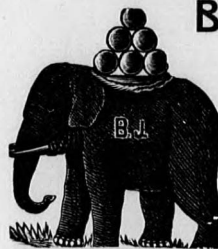
részár-gyára

Budapest, VII., Csányi-utca 9. sz.

Készít gőz-, víz- és légszivattyúkhoz szükséges részárakat. Bor- és sör-szivattyúkat, sör-kimérő-készülékeket légnyomással, valamint mindennemű rézeapokat, fémfelirati táblákat és részlyokat. — Alapított 1880-ban. — Az 1896. ezredéves orsz. kiállításon az állami ezüst-éremmel kitüntetve.

TELEFON 29-03.

BEITZ JÁNOS

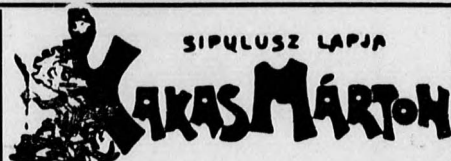

műszertályos, dákó- és billiárdgolyó készítő, kávéházi eszközök raktára és javítóműhelye

BUDAPEST,

VII. Akácfa-u. 66.

TELEFON 81-90.

Magyarország legkedveltebb élclapja.

Megjelen minden vasárnap. Egyes szám 15 krajczár.

Előfizetési ár: Egész évre 6 frt

Fél évre 3 frt

Negyed évre 1 frt 50 kr

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII. ker., Röck Szilárd-utca 4.

Sziklapinczék Kőbányán

kiadók. Felvilágosítást ad a takarékpénztár, X., Füzér-utca 13. sz.
TELEFON 114-55.

Dr. SZULY ALADÁR

élelmiczkék és fűszer
n a g y k e r e s k e d é s e

PÁRATLANUL GAZDAG KÜLÖN CSEMEGEOSZTÁLY

Budapest, Muzeum-körut 23.

A világhírű francia DELBECK & Comp.
reimsi pezsgőbor-gyár

magyarországi főlerakata:

Dr. Szuly Aladár

Dr. Szuly Aladár

Válogatott fűszerárak,
mindennemű bel- és kül-
földi csemegék, magyar és
francia pezsgőborok, rum
és tea, liqueurök, sajt, vaj,
kassai, prágai sonka fel-
vágottak, gyümölcsök stb.
stb. raktára.

Az igen tisztelt

vendéglős és kávék urak szives figyelmét felhívjuk
báró Nopcsa Elekné új aradi uradalmi sör-
főzőházában főzött

„BIKA SÖR“-ére.

VÉDJEJEGY

A sörfőzőgyár, mely 125
év óta áll fenn, ujabban
a modern technika min-
den vívmányainak felhasz-
nálásával teljesen ujonnan
alakított át mi által söré-
nek ízével tartalmosságá-
val és táperejével a leg-
kényesebb izlést is képes
kielégíteni.

A „BIKA SÖR”

gyárnak legujabban Buda-
pesten is van lerakata (IX.,
Tóth Káimán-utca 8-10.)

Telefon: 66-97. Hűtőház, a hol úgy hordóban, mint
palaczkokban megrendelhető.

Pinczerek figyelmébe!!

Fő- és fizetőpinczerek, kiknek **oldal-zsebtárca** (papirospénz) vagy **pinczértáska** (apró- és ezüstpénz számára) van szükségük, a melynek feneke nincs többé külön beillesztve, hanem a felsőrész az aljával egy darabból készült — a legjutányosabb árak mellett szerezhetik be.

Árak 3.50-től 5 frtig.

MOLNÁR VILMOS kezyü- és sérvkötőgyárosnál
Budapest, VII., Károly-körút 28. sz. (Közp. város.)

Gummi- és halhólyag-különlegességek tucatonként 2, 3, 4, 5 és 6 forint. Nagy raktár a legkiválóbb gyártmányú göröcsér, gummiharisnyák, sérvkötők, szuszpenzóriumok és a legkülönfélébb betegápolási cikkekben.

HERRMANN J. L.

cs. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabadalmazott Alpacca-, China-ezüst- és fémáru-gyáranak főraktára:

BUDAPEST, Váci-utca 8.

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triesztben.)

Nagy választék

legsolidabb kivitelű tárgyakból, szállodák, vendéglők, kávéházak és háztartások részére.

Honi gyártmány!

Honi gyártmány!

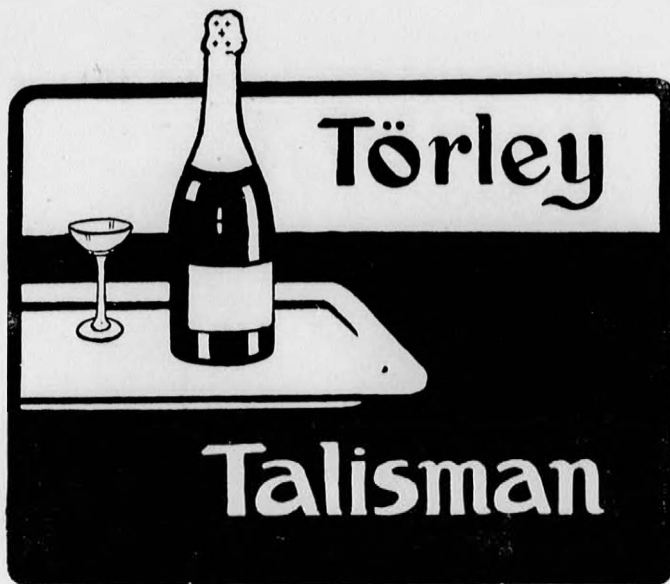
Elsőrendű, folyékony, száraz
SZÉNSAVAT

ajánl könnyű 10, 15 és 20 kilogrammos aczéltartányokban a

Magyar Szénsavipar-Társaság
Budapest IX. Soroksári-ut. 30.

Pontos kiszolgálás!

Pontos kiszolgálás!

Cs. és kir. udvari
DREHER ANTAL
Budapest

Városi iroda: VIII., József-utca 36.

és kamarai szállító.
SERFÖZDÉJE
Kőbányán.

Saját palaozk-töltés.

Ajánlja kítűnő minőségű ászok-, király-, mároziusi-, kiviteli mároziusi-, korona (à la pilseni), maléta-, bajor-, dupla mároziusi- és bak-sörét,

Különlegesség: dupla maléta kősör kőkorokban. Nagyobb mennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

Az

„Erdélyi Pincze-Egyelet“

császári és királyi udvari szállítók

KOLOZSVÁROTT.

Sürgőnyezim: Bortermelők szövetekezete Kolozsvár.

Ajánlja egyenesen a szövetekezet termelő tagjaitól beszerzett és minden kiállításon elsőrendű érmekeket nyert tisztán kezelt és kítűnő minőségű

fehér- és veres-, asztali-, pecsenye-, csemege- és
gyógyborait.

Megkeresésére készséggel küld árlapot az igazgatóság.

CSILLAGHEGYI FORRÁSVÍZ

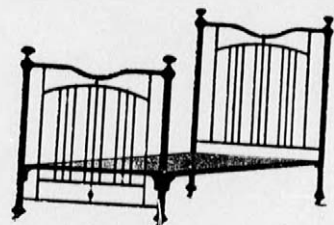
tisztá, bakteriummentes egészséges ital.
Központi iroda: Budapest, III. Bécsi út 94.
Telefon: 79-78.

Kítűnő asztali víz magában.
Borral vegyítve igen kellemes ízt kölcsönöz annak.
Óvszer fertőző betegségeknek.
Meggzűnteti a gromorégést.
Étvágyzavaroknál elősegíti az emésztést.

Szomjcsillapító és üdítő ital.

Csillaghegyi forrásvíz.
természetes forrásvíz,
mely folyékony szénsavval telítették.
Csak akkor valódi, ha a fenti „Árpád“ védjegy a csillaggal, a czimkén rajta van.

Óvakodjunk az utánzatoktól!

Szálloda berendezések

Bruck J. Henrik

vas- és rézbutorgyára

Budapest.

Gyár: IX., Lilliom-utca 8. szám. (Saját házában.)

Mintaraktár és iroda: VI., Andrassy-ut 32.

Ajánlom dusan felszerelt raktáromat vas- és rézbutorban, olcsó árban és kedvező fizetési feltétellel.

TÖRVÉNYE-
SEN VÉDVE! **HIGIENIKUS** TÖRVÉNYE-
SEN VÉDVE!
VASALÓ PASZTA.

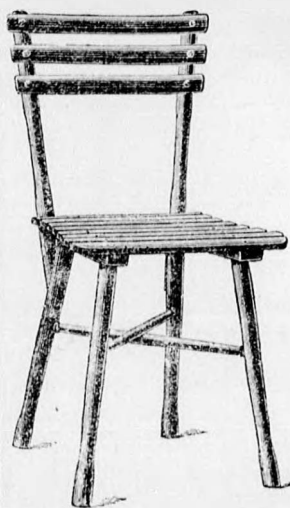
Védjegy.

Szenzációs találmány, melynek segítségével bármely szövetnek új látszatot lehet kölcsönözni. Nélkülözhetetlen asztali, ágy- és toalett-fehérművek számára, továbbá puha (nem keményített) ingeknél blouzoknál menyasszonyi kelengyéknel; fehér valamint színes vászon és pamutzövet öltönyöknél, vitrageoknál, függönyöknél, csipkéknél, fátolyoknál stb.

„Hygienikus“ a szövetet tömörre és simulékonyra teszi hasonlóan a bársonyhoz, a pamutzövegetek pedig hasonlóvá teszi a hollandi vászonhoz. Egyformán nagy hatást gyakorol mindenféle szövetre, vászonra, pamutzövetre, gyapjuszövetre v. selyemre.

Fertőtlenítőleg hat!

Minden fűszer-, gyarmatáru-, drogéria- és hasonló üzletben kapható.
L. CHIOZZA & Co. Cervignano (tengerpart.)

„MUNDUS“

EGYESÜLT HAJLITOTT
FABUTORGYÁRAK R.-T.

Központi iroda:
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-U. 10.

Raktár:
BUDAPEST, VII., ROMBACH-U. 8.
Telefon 89—51.

GYÁRAK: Ungvár, Borosjenő,
Kassa, Varasd, Vrata.

Mindennemü hajlitott fabutor
és kerti butor.

Ajánlja kávéházi és vendéglő berendezésekre csinosan kiállított gyártmányait.

BORHEGYI F. palackozott bor, pezsgő,
likőr, rum és tea főraktára.
BUDAPEST, IV. ker. Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota).

Ajánlja a legjobb:
francia és magyar pezsgőket, cognacot és likőröket gyári áron.
Belföldi borait az első hirneves bortermelőktől a legjutányosabb áron szolgáltatja. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Első magyar részv. serfözde

Gyártelep és központi iroda: Kőbánya
Telefon szám: 52—60.

Városi iroda: VIII., Eszterházy-utca 6.
Telefon szám: 52—59.

Palackosör osztálya: X. kerület Kőbánya.
Telefon szám: 56—58.

Najman József hentes-mester Budapest,
VIII., Német-utca 21. sz.
Szállít vendéglősök, kávéosok, korcsmárosok
stb. részére a legjobb minőségű virstliket,
kolbászokat napi áron. — Megrendelések pontosan teljesíttetnek.

SZIMON ISTVÁN

fűszer, csemege, főzelék és huskonzervek, sajt,
vaj, bor, pezsgő, likőr, cognac, rum, tea, kávé.

BUDAPEST

FŐÜZLET: V., KER. VÁCZI-KÖRUT 12. SZ.

Telefon 29—60.

Fiókok: V., Váci-körut 60. Telefon 26-22.

VI., Teréz-körut 23. Telefon 22-61.

A legtöbb szálloda, vendéglő és
kávéház állandó szállítója.

Méltóztassék előny árjegyzéket kérni.

Tessék speciális kávé árajánlatot kérni.

T. vendéglős urak!

Tisztelettel tudatom, hogy nálam naponta **frissen sajtolt must** a legjobb válogatott szőlőből jutányos árban kapható.

LUKÁCS I.
Telefon 67-02. IX., Lónyay-utca 5. sz.

Szőlő és gyümölcs

kezelésére és eltartására legezlszerűbb 10 drb. vételnél 80 fillér,
100 drb vételnél 76 fillér darabonként

nádfonatos álványokat

ab gyártelep, továbbá 5 kilogrammos szőlőládákat és fagyapotot csomagolási célokra ajánl:

MUNK R. és TÁRSA faárugyár, KARÁNSEBES.

HABITS ANTAL

hangszerész és különleges cimbalomkészítő

A fő- és székvárosi „Magyar Zeneiskola” több intézet és polgári zenekarok szállítója.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 42.

Képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldök.

**BELATINY
PEZSGÓ** PÁRIS
1900
ARANY
ÉREM

Szőllő tulajdonosok.

„CUPRIN“ mely már 7 év óta használatban van, hatásában sokkal jobb és olcsóbb permetezőknél, mint a kékkő. Egy csomag 1 hektó vízre 50 fillér; 10 csomag rendelésnél bérmentve küldi

WATTERICH A. Budapest, Dohány-utca 5.

Törvényesen megengedett anyagokból álló
legjobb borderítő szer a

„**RAPID**“ borderítőpor

1 Doboz 25 hektóhoz elegendő **2 kor.**

Főelárúító:

WATTERICH A. Budapest, VII.,
Dohány-u. 5.

Iparsó

fagylalt, jegeskávé, hidegkésztmények előállításánál a jég szósására valamint hűtőeszközökhöz. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérésre díjmentesen nyújt

A Magyar Királyi Sojvédék Vezérigynöksége
BUDAPEST, V., Váci-körút 32. sz.

Eladó vendéglő kávéházzal egybekötve.

Budapest közelében egy régen fennálló jóforgalmu vendéglői üzlet kávéházzal, kaszinó helyiséggel teljes berendezéssel szabadkézből eladó. Évi ház. bér 860 korona. Bővebbet a kiadóhivatalban.

HAACK ANTAL-féle stájer alpesi gyógyfü-gyomorlikőr.

Ezen a Stájerország alpesinek legnemesebb és legjobb gyógyfüveiből a leggondosabb páralat után készített likőr, az emberi belszervezetre való jó behatásának köszönheti a mindig jobban emelkedő szétterjedését; ennek folytán és a rendkívüli zamata következtében jelenleg a likőrök között az elsőrendű helyet foglalja el.

Mint utazási likőr, különösen a tengeren, ezen ital alig nélkülözhető és a gyomrot erősítendő természeténél fogva legmelegebben ajánlható.

Rendelmények kéretnek egyenest

BARTUSCHEK ERNŐ urhoz
BUDAPEST,

VII., Hungária-körút 15. sz. alá intézni.

Cs. k. orsz. szab. likörgyár

HAACK ANTAL GRAZ

Alapítottatott 1808. évben.

Két liter 16 fillér. Rendelési cím: „Artesia“ budapesti vendéglősök szikviz és pezsgőitalok gyár részv.-társ a városligeti artézi kut bérlei. VII., Egressy-ut 20/c. TELEFON 50—72.

LITTKÉ L.

PEZSGÓGYÁRTELEPE

:: PÉCSETT ::

BUDAPESTI FŐRAKTÁR:

IV., SZÉP-UTCZA 3.

:: TELEFON 10—85. ::

Seifert Henrik és Fia

cs. és kir. udvari tekeasztalgár.

Császári és királyi szabad. jégsekrengyár.

Budapest, VII., Dob-utca 90. sz.

Arjegyzekek vidékre ingyen és bérmentve.

GYÁRTELEP
Sörfözde Részv. társ.
TEMESVÁROTT

Legnagyobb vidéki sörfözde

Első rendű gyártmányok

Bel- és külföldi kitüntetések.

SZÁMOS FŐKTELEP.

KAUBER R.
TEMESVÁR.

Transylvania Sec Louis Francois & Comp.

császári és kir. udvari szállítók. Fülöp Szász Coburg Gothai Herczeg Ő Fensége szállítói.

=====**BUDAFOK.**=====

=====**16 elsőrendű kitüntetés.**=====

Főraktár:

BORHEGYI FERENCZ

Budapest, V. ker., Gizella-tér I. szám.

Sürgőnyczim:

FRANCOIS BUDAFOK.

Védjegy.

=====**Hors Concours.**=====

Vezérképviselőség:

RUDA és BLOCHMANN

Budapest, V., Akadémia-utca 16. szám.

Telefon:

BUDAFOK 15. SZÁM.